

GENG NOÉMI

Megnyitni a fiatalság kapuit

Zusammenfassung: Es ist wichtig, dass die kirchliche Seelsorge auf die Bedürfnisse junger Erwachsener eingeht und ihnen sinngebende Muster vermittelt. Die Suchmentalität, die sie charakterisiert, sollte Raum lassen und Wege gehen. Diese Anerkennung motivierte die Wahl des Themas für unsere Studie. Um die Situation junger Erwachsener zu beleuchten, müssen wir die Merkmale dieser Altersgruppe aus einem psychosozialen Kontext heraus skizzieren und mit der theologischen Lehre unserer Zeit vergleichen. Wir versuchen dies im Lichte der Lehre von Papst Franziskus, der Dokumente der Synode der Diözese Gyulafehérvár und der Botschaft des Zweiten Vatikanischen Konzils.

Schlüsselwörter: junge Erwachsene, Seelsorge, kirchlicher Unterricht, psychosozial

Napjaink társadalmában a fiatal felnőtt korosztály életfeladatait már más körülmények övezik, mint az őket megelőző generációét. Olyan új kérdésekkel találják szemben magukat, amelyeknek megválaszolásához nem elegendők a régi feleletek. A munkába állás ideje kitolódott a tanulmányi időtartam megnyúlása miatt, és bizonytalanná vált elhelyezkedésük a munkaerőpiacon. Ennek következtében a szüleiktől való anyagi függés időszaka meghosszabbodott, ettől pedig családalapítási vállalkozásaik is függővé lettek. Az életfázisoknak ez a szakasza nagymértékű, bátor lendületet feltételez és kíván ahhoz, hogy az élet több területét érintő elköteleződések megeléghessék és megvalósíthatassák életük értelmét a fiatal felnőttek. Ehhez képest a társadalom oldaláról egyre kevésbé érkezik támogató, segítő kéz feléjük. Pedig a fiatalon megtapasztalt lendületvesztések elbátortalanítóan hatnak a további életpálya-alakításra. Így kiemelten fontos, hogy az egyházi pasztoráció a fiatal fel-

nőttek igényeire irányítsa figyelmét, és értelemadási mintákat biztosítson a számukra. Az őket jellemző kereső mentalitásnak teret kell engedni és utakat kell készíteni. Ez a felismerés motiválta jelen tanulmányunk témájának megválasztását. A fiatal felnőttek helyzetképeinek megvilágításához körvonalaznunk kell a korcsoport sajátosságait pszichoszociális kontextusból, ezt pedig össze kell vetnünk korunk hozzájuk intézett teológiai tanításával. Erre teszünk kísérletet Ferenc pápa tanításának, a gyulafehérvári főegyházmegyei zsinat dokumentumainak és a II. vatikáni zsinat üzenetének tükrében. Meg kell tudnunk határozni az ennek az életszakasznak megfelelő válaszkeresési utakat, ezt pedig az egyház nekik szóló tanításával is össze kell vetnünk ahhoz, hogy majd a praxológia számára helyes következtetéseket tudjunk levonni és megfelelő gyakorlatokat indítani.

Lélektani megközelítés

Erik H. Erikson pszichoszociális fejlődéelméletében a fejlődést élethosszig tartó folyamatként ábrázolja, melyben személyiségünk alapvető tényezői adottak, de azok kibontására nagy befolyása van a társas környezetnek. Az egyes személyiségjegyek az életszakaszok során folyamatos alakuláson mennek keresztül. Az egészséges fejlődéshez szükség van minden fejlődési korszak sajátos krízisének megoldására, tehát a krízis a fejlődés velejárója, lehetőség a személyiség működési szabályainak újrafogalmazására. Az életkori ciklusok nyolc csoportba tagolhatók, melyek mindegyike során át kell mennünk egy normatív krízisen, s erőfeszítéseket kell tennünk annak érdekében, hogy az adott szakaszban megjelenő képességeinket birtokba vehessük és kreatívan lendüljünk túl a válságon. Ebben a nyolcasban az ötödik

szakasz a fiatal felnőttkor – 20–35 év között – normatív krízise, amely során feladatunk a bensőségesség, intimitás képességének elsajátítása, sikertelen megküzdés esetén pedig az elszigetelődés, izoláció diszfunkcionális állapotával kell számolnunk. A bensőségesség elsajátításának képessége a fő feladatunk ebben az életszakaszban, vagyis annak megtanulása, hogy miként tudunk magunkhoz közel engedni másokat, és tudunk-e életre szóló elköteleződések kötni, más kötődési viszonyokat pedig újraértékelnünk. Az intimitás kialakításának viszonylag szilárd identitás a feltétele, melynek az egymásra épülő szakaszok mindegyikében folyamatosan fejlődni kell, az elköteleződésre és intimitásra való képesség elsősorban az anya-gyermek kapcsolatban alapozódik meg, elsődlegesen a csecsemőkor szakaszának kihívása.¹

Az első terület, amelyben új megoldási módokat kell elsajátítanunk ebben az életciklusban, az a hivatás területe. A munkába állás új szerephelyzetekben való megfelelésre kényszerít, érett frusztrációkezelést igényel, megköveteli a hierarchikus rendbe való harmonikus és a személyiség integritását védő beilleszkedés képességét. A sikeres megküzdést kritikus tényezők akadályozhatják, mint például a gátolt munkába állás szociális és kommunikációs készségek hiányossága miatt vagy a képzési folyamat elégtelensége miatt. Továbbá a szocializációs folyamat zavara miatti beilleszkedési nehézség, az intergenerációs rétegváltás, az izolálódási és motivációs problémák, valamint adaptációs nehézségek is felmerülhetnek kritikus tényezőként, hozzájárulva ahhoz, hogy előidézzék a munkába állás krízisét.²

A fiatal felnőttkor másik specifikus krízise a párkapcsolati elköteleződés majd a családalapítás. A kölcsönös szeretetnek és

¹ HORVÁTH-SZABÓ Katalin – KÉZDY Anikó – S. PETIK Krisztina: *Család és fejlődés*, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola 2007, 17.

² HAJDUSKA Marianna: *Krízislélektan*, Budapest 2015, 73.

elfogadásnak a képessége, amely legyőzi a külön álló identitásokból fakadó ellentmondásokat, elsődlegesen feltételezi a saját identitás stabilitását. Amennyiben az identitás stabilizálódása nem ment végbe az ezt az életszakaszt megelőző normatív fejlődési stációkban, szintén akadályozhatják az adott élettani feladatot, a párválasztást. Így például az önbizalomhiány dinamikai problémákat eredményezhet, a személy nem tud a partnerre és annak igényeire figyelni, csak önmagára és saját érzéseire, szükségleteire. Szintén az önbizalomhiányból eredeztethető a gyakori partnerváltás jelensége, amely az egyén identitásának éretlenségére utal. Kritikus lehet a rossz önreprezentáció, helytelen stratégiák és az alacsony színvonalú megküzdési technikák. Hasonlóan kiterjedt problémafaktor a kötődési mód bizonytalansága. A kapcsolatba lépési nehézségek akadályozhatják a párkapcsolat létrejöttét vagy működését, illetve merev kapcsolati sémák alakulhatnak ki. A gátlásokat generáló szexuális nevelés, túlzottan erős kötődés a szülőhöz, valamint a partnerben keresett szülőpótlék szintén zavarforrások.³

Utóbbiak az életszakasz másik feladatszegmensére mutatnak, amely a leválás a származási családtól. Pubertáskori feladat a szülőkről való érzelmi leválás elindítása, de az iskolai tanulmányok kitolódása megnyújtja a leválási folyamatot, az egzisztenciális függőség az önállóság akadályozója lehet.⁴ Ha ez a leválás elmarad, késleltetett, újabb zavarforrásokat generál a családalapításban, amelynek szintén fiatal felnőttkorban van a legkedvezőbb ideje. Ez együtt jár az új szerepkörök elsajátításával, az együttélés elején pedig helyt kell állni a küzdelemben, amely a szabályozási területekért folyik, a kontrollért. Majd az első

³ HAJDUSKA: *Krizislélektan*, 76.

⁴ Uo. 71.

gyermek születése az éppen stabilizálódott szerepek és pozíciók átrendeződését hozza, a fókusz az újszülöttre kerül át. Valamint nemenként is változnak a családalapítás krízisével járó kihívások. Nőként feladat az anyai szereptanulás, a gyerek-anya duálunió stabilizálása, feladat még a saját anyáról való leválás folyamatának befejezése, valamint a saját és a partner szüleivel való megváltozott szerepek kidolgozása. Férfiként kihívás az apai szereptanulás és helyének megtalálása a gyerek-anya duálunió mellett, az egzisztenciális biztonság megteremtése és a felnőtté válás befejezése, valamint szintén feladata a saját és partnerének szüleivel való szerepek kidolgozása.⁵

A vallás és világnézeti állásfoglalás szintén megjelenhet fejlődési krízisként, mind a serdülőkor szakaszában, mind a fiatal felnőttkorban. Az identitásformálódásban a neveltetéssel kapott vallásosság kritikai reflexió alá vetése és a személyesség kialakítása elengedhetetlen. A serdülőkor jórészt konvencionális hittartalmi és szociális vonatkozásai fokozatosan alakulnak át személyes átvizsgálás során az egyén belátott és egyénivé tett értékeivé, a kiforrt és erősödő énkép feltétele mellett.⁶

Az istenkép alakulásában, az élet értelmének és az értékrendnek a keresésében elvitathatatlan szerepe van a szülő-gyermek kapcsolatnak, a serdülőkori vonatkoztatási csoportoknak, illetve a vallásos szocializációban szerepet játszó más modelleknek. A szocializációs ágensek elvitathatatlan szerepe mellett fontos figyelembe venni, hogy a hitvesztés a tradicionális vallásos neveltetésű fiatalok körében egy intellektuális értelemkeresési folyamatban történik, míg a kevésbé intenzív vallásos szocializációban részesülők számára a megterés, sokszor az élet

⁵ Uo. 84–91.

⁶ KÉZDY Anikó: *Krízisek és vallásosság*, in: Tözsér Endre (szerk.), *Hit és élet a felnőttkor küszöbén*, Budapest 2006, 61–84, 73.

nehézségeivel való megküzdés folyamatában tapasztalható. A társkapcsolati háló vallásossággal összefüggő tényezői mellett, kiemelkedőként fontos még figyelembe venni hogy az életút első szakaszában elkezdődő, anyához való kötődés következményekkel jár a későbbi vallásosságra. A felnőttkori megértő istenkép bírhat kompenzáló jelleggel a gyerekkori kötődés bizonytalansága miatt, vagy a nem kielégítő anya-gyermek kapcsolat lehet akadályozója az istenkapcsolati és egyéb társas kapcsolati kiegyensúlyozott kötődésnek. De mivel ősmintájául szolgál az anyához való kezdeti kötődés mindennemű felnőttkapcsolatnak, így az Istennel való kapcsolat is többnyire megfelel a kötődési kapcsolat követelményeinek. Ha pedig a *biztos* kötődési stílus érvényesül az Istenbe vetett hitben, az majd nagy horderejű támaszt és megküzdési forrást jelent az egyén számára a nehéz helyzetekben. Valamint az istenkép jellege meghatározó az önértékelés alakulásában és milyenségében is, így többoldalúan is védő tényezőként szerepelhet a nehézségekkel és krízisekkel való megküzdésben.⁷

A fiatal felnőttek korcsoportját tehát ezen életszakasz kiívások küzdelmei mentén találhatjuk meg. A pasztorális igényeik helyes feltérképezéséhez elengedhetetlen a transzdiszciplináris dialógusra törekvés a lélektani ismeretekkel. Így felfedezhetjük azokat az utakat, amelyeken keresztül elérhetőek és megtalálhatóak a fiatalok számára a pasztoráció számára. Igényeik helyes értelmezése segíthet megfelelő válaszokat nyújtani kérdéseikre. A korcsoport életszakasz krízisei szerteágazóak, pszichológiai felmérések egyenesen a legmagányosabb generációnak nevezik meg a késői serdülőkor és a fiatal felnőttkor generá-

---

⁷ HORVÁTH-SZABÓ Katalin: *Fiatalkori vallásosság és korai kötődés*, in: Tözsér Endre (szerk.), *Hit és élet a felnőttkor küszöbén*, Budapest 2006, 19–42.

cióját.⁸ Emellett pedig az értelemkeresési szakasszal egybeesően, a már említett istenkapcsolati krízis is az életszakasz sajátja. Ezekben a meghatározó kihívásokban nem engedheti meg a pasztoráció magának, hogy ne forduljon felkészülten a korosztály igényei felé. Felkészültségét pedig az egyház tanításának valós, kész válaszaiból merítheti.

Teológiai tanítás az ifjúkorúakhoz a II. vatikáni zsinat dokumentumaiban

A zsinati dokumentumok is fontosnak tartják kiemelni a fiatal korcsoport fokozott terheltségét. Saját életfeladataiknak súlya mellett meg kell birkózniuk a rohamosan változó gazdasági és szociális körülményekkel. Fokozott terheltségükön túl számolnunk kell legalább olyan nagy kaliberű felelősséggel is a vállukon, amelyet a korra tett jelentős befolyásuk jelent. Ezekkel a megnövekedett terhekkel azonban együtt járnak a korosztály természetes életkori pozitívumai is, mint például az életkedv és a feltörekvő tettvágy. Hangsúlyos társadalmi szerepükből kifolyólag az egyházi szerepvállalásuk is hasonló súlyú apostoli tevékenységet kíván tőlük. A fiatalságukban rejlő buzgóságukat, lendületes mivoltukat krisztusi lelkületnek kell áthatnia és az egyház pásztorai iránti szeretet, engedelmesség. Így biztosak lehetnek abban, hogy bőséges gyümölcsöt teremhetnek, és személyiségük tudatának növekedésével határozottan vállalhatnak felelősséget a világban.

Apostoli feladataikkal kapcsolatban az *Apostolicam Actuositatem* című határozat kiemeli, hogy a fiataloknak, elsődleges elhívásuk saját korcsoportjukhoz van, hiszen saját soraikat tudják a leginkább elérni és megszólítani. Ennek az

---

⁸ KÉZDY: *Krízis és vallásosság*, 70.

apostoli megszólításnak pedig minden időben a társadalmi paraméterekhez kell alkalmazkodnia, amelyben élnek. Nekik pedig az őket megelőző generáció tartozik példamutatással és baráti hangú közeledéssel, ezzel serkentve a fiatalokat az apostoli munkára. Az ifjak pedig ezt a hathatós támogatást az idősebb generációnak tisztelettel, bizalommal és a hagyományok tiszteletével hálálják meg (AA12).

A Szent Zsinat nem késik sokszorosan is hangsúlyozni, hogy az egyház és a dinamikusan változó társadalom legfontosabb kulcsa a fiatalokban rejlik, kiknek nevelése és tanítása az elsősorú kiemelt feladata a kereszténységnek. Az ifjúság nevelése ugyanis kiváló eszköz az emberhez méltó életkörülmények elősegítésére és az emberi méltóság növelésére (AG112). Ennek a tanításnak fontos része a hitoktatás, melynek célja, hogy elmélyítsen az ismeretek által megvilágított élő, tudatos és tevékeny hitben (CD6). A buzgó hit felszításához pedig elengedhetetlen az egyház valódi helyzetének ismertetése, hogy tudatosodjék bennük, milyen égetően szükséges az evangelizáció (AG 39).

A nevelésre irányuló tevékenység nemcsak kötelessége minden kereszténynek a fiatalok felé, de ők egyenesen egyetemes joggal is rendelkeznek az oktatás jótéteményeiben részesülni. A „... fiataloknak joguk van ahhoz, hogy rávezessék őket az erkölcsi értékek helyes lelkiismerettel való megbecsülésére és személyes állásfoglalással való elsajátítására, nemkülönben Isten tökéletesebb megismerésére és szeretetére.” (GE 1). Fontos továbbá, hogy a *Gravissimum educationis* című nyilatkozat buzdítja a fiatalokat, hogy miután is megtapasztalták a nevelői munka jelentőségét saját életükben, maguk is áldozatkészen vállalkozzanak az oktatói hivatásra (GE 12).

Az egyházi világról a mai világban (*Gaudium et spes*) című lelkipásztori konstitúció, a kor pszichológiai, erkölcsi és vallási változásával kapcsolatban kifejti, hogy ezeknek a struktúráknak a változása, főként a fiatalok szemében, kérdésessé teszi a hagyományos értékeket, ez pedig türelmetlenséget és bizonytalanságot generál bennük. Az elődöktől áthagyományozott cselekvésmódok már nem kielégítőek a mai ember helyzetében, ebből pedig súlyos zavar támad a magatartásbeli normákban. Ezek a nehézségek nemcsak a fiatal generációt érintik, de az őket nevelőknek is komoly kihívásokat jelentenek (GS 7).

A dolgok gyors és rendezetlen változása ellenségeskedést teremt az egymást követő generációk között, és a családban is ellentéteket szül (GS 8). E mögött a sok konfliktus mögött mégis meg kell látni az emberiség egyetemes vágyát a szabadságra és az emberhez méltó életre (GS 9). Ahhoz, hogy minden embernek ez az egyetemes törekvése teljesülhessen, ezzel együtt pedig felelősséget vállaljanak önmaguk és közösségük iránt, az egyes emberek lelki kimunkálására kell törekedni. Ennek legelső eszköze, hogy a bármiféle társadalmi rétegből származó fiatalokat úgy kell nevelni, hogy művelt és nagylelkű emberekké váljanak. Az ilyen fiatal felnőtt generációra van a legégetőbb szüksége korunknak (GS 31). Az ember tökéletesedése és a társadalom fejlődése ugyanis kölcsönösen függenek egymástól. Úgy, ahogyan a közösség épül az egyén tökéletesedésével, a társas élet ugyanígy fontos körülmény az ember számára (GS 25). Ezekben a társas kötelekeknek a segítségében kell kibontakoznia az ember hivatásának. Az embernek figyelnie kell a Szentlélek indításaira, így hite által feltárulhat előtte a hivatására vonatkozó isteni terv (GS 11). Fontos, hogy ennek a hivatásbeli és társadalmi tevékenységnek sohasem szabad szemben állnia a vallásos étellel,

ugyanis a világi hívek arra is hivatottak, hogy környezetükben, minden helyzetben Krisztus tanúi legyenek (GS 43).

Az Isten által rendelt hivatás mellett „a személy, valamint az emberi és a keresztény közösség jóléte szorosan összefügg a házastársi és a családi közösség kedvező helyzetével” (GS 47). A fiatalok hivatásválasztása és családalapításuk is szorosan kapcsolódnak. A családi környezetnek arra kell törekednie, hogy olyan felelősségteljes fiatalokat neveljenek, akik képesek úgy megválasztani hivatásukat, hogy amikor megházasodnak, saját családjukat kedvező erkölcsi, gazdasági és társadalmi körülmények között építhessék fel. A szülőkre tartozik annak felelősége is, hogy a fiatalokat okos tanácsaikkal segítsék családalapításkor, de attól óvakodniuk kell, hogy párválasztásukat közvetve vagy közvetlenül befolyásolják. Az eredeti családon kívül a tágabb társas környezetnek is feladata, hogy a fiatalokat s főleg az új házasságokat megerősítsék tanításukkal és felkészítsék őket a családi életre (GS 52).

A II. vatikáni zsinat egy záróüzenettel is fordul közvetlenül a fiatalokhoz, mint az egyház jövőjének letéteményeseihez:

Oly időkben éltek, kedves fiatalok, amikor átalakulóban van az egész világ. Ti vagytok a mi korunk szemefénye, ti vagytok a jövő társadalma, ti vagytok az egyház jövője. Az örökké ifjú Krisztus-arc tündöklik rajtatok. A zsinat különösen is kihangsúlyozta az emberi személy méltóságát, hogy amikor majd ti lesztek felnőttek, mindnyájan szabadságban és megbecsülésben éljete. Vigyázzatok, hogy meg ne mérgezze a ti lelketeket is az önzés szelleme. Fiatal energiáitokat állítsátok Krisztus szolgálatába! Legyetek bátrak, idealisták, tiszták, őszinték, és építsétek fel azt az új világot, amelyben Krisztus a központ!⁹

⁹ A II. vatikáni zsinat záróüzenete a fiatalokhoz, in: Magyar Kurir/Kitekintő 2005. december 08., <https://www.magyarKurir.hu/hirek/ii-vatikani-zi->

Az ifjúkorúakról a gyulafehérvári főegyházmege zsinati dokumentumában

A főegyházmege zsinati dokumentuma szorosán támaszkodik a II. vatikáni zsinat tanítására, kiemelve a nevelés és a fiatalok iránt vállalt felelősség fontosságát, valamint hangsúlyozza, hogy ez a korosztály az egyház nagy kincse és reménye. Ezután tanítását szentírási kontextusba igyekszik ágyazni. Hozzáfűzi, hogy bár kevés helyen találkozunk kifejezetten a fiatalokat említő igehellyel, a Szentírás tanítása mégis világosan kifejtett, és az ifjúkort az elköteleződésre való felkészülés és az erények tanulására szánt időnek tartja („vö. *Préd 12,1a, Bölcs 8,2, Sir 6,18, 2Tim 2,22, Tit 2,67, 1Pét 5,5a.*” Gyulafehérvári Főegyházmege, *Zsinati Könyv* – a továbbiakban: GyFZsK – 78).

Ugyanakkor az újszövetségi szövegtanúk a kezdeményezőkétség, a lelkesedés, a szabadság felfedezésének és az életcél keresésének idejét láttatják („vö. *Jn 21,18b, Lk 15,11–32, Mk 10,17–22, Mt 19,16–22, Lk 18,18–23.*” GyFZsK, 78).

A dokumentum az erdélyi ifjúságra vonatkozó helyzetképpel folytatódik, kifejti, hogy bár javuló arányokat mutat a fiatalok társadalmi szerepvállalása, de még mindig nem mondható meghatározónak a katolikus fiatalok közéletben való részvétele a térségben. Ebben, nagymértékben szerepet játszik a kedvezőtlen anyagi, gazdasági tényezők hatása, mely jellemzően kiábrándultságot és pesszimizmust idéz elő. A fiatalok jelentős része munkanélküli vagy alacsony bérért dolgozik, így lakhatási és megélhetési problémákkal is küzd. Ez pedig sokak számára kérdésessé teszi a családalapítás és gyermekvállalás lehetőségét. Mindezek miatt nagyszámú ifjúnak kedvezőbb lesz a kivándor-

---

nat-zaro-uezenete-fiatalokhoz, 2019.06.20.

lás lehetősége. Jelentős részüket érinti még, hogy problémás családi háttérrel kell megbirkózniuk, vagy egyéb mély lelki sebeket cipelnek. Az elvállaltalanodás jelensége pedig megnehezíti a fiatalok útkeresését (GyFZsK, 79–80).

A súlyos problémák mellett a dokumentum emlékezetbe idézi, hogy már 1989 előtt is voltak az egyházmegyében áldozatos lelkipásztorok, akik a fiatalok pasztorációján munkálkodtak, a körülöttük létesült közösségek tagjaiból pedig sokan ma is munkálkodnak az egyház eleven tagjaként. Dicséretes módon a fiatalok maguk tesznek azért, hogy különféle rendezvényeken élhessék meg közösségi hitüket, így például lelkigyakorlatok, táborkok, találkozók szervezésében vállalnak részt (GyFZsK, 81).

A felsorolt pozitív vonások mellett a dokumentum hangsúlyozza, hogy még nem született átfogó, egyházmegyei szintű és működőképes pasztorációs terv, amely keretbe foglalná az ifjúsági munkát. Ezzel egyetemben hiányos az ehhez a munkához szükséges infrastruktúra is és nincsenek az ifjúsági evangelizáció kizárólagos szolgálatába állított lelkipásztorok, s világiak sem. Továbbá rávilágít arra az égető problémára, hogy a munka nélkül maradt vagy már dolgozó értelmiségi fiatalok és fiatal házaspárok magukra hagyták kérdéseikkel, gondjaikkal, sóvárogva a megtartó közösség után (GyFZsK, 82).

A gyermekkorukban megbérmált fiatalok, a nagykorú kereszténység útjára lépve, jelentős számban távolodnak el az egyháztól. Őket meg kell szólítani és megteremteni számukra a lehetőséget a kereszténységben, amely a teljesebb életforma eléréséhez vezet. Talán az ő visszaintegrálásuknál is nagyobb kihívást jelent az egyházat visszautasító fiatalok nagy száma, akik a látott hiteltelenségek okán érzik idegennek az egyházat. Meg kell találni a velük való találkozás lehetőségeit, a hozzájuk

való párbeszéd kulcsa pedig az általános emberi értékek tudatosításában van, valamint a személyesen láttatott pozitív és hiteles példákban (GyFZsK, 83).

Fontos szempont az egyházmegyei ifjúságért dolgozók munkájában, hogy az evangelizációt a legmegfelelőbb módon igazítani kell a fiatalok sajátos gondjaihoz. Megszólításuk történjen eleven környezetükben, szórakozóhelyeiken, munkahelyükön, lehetőleg hasonló helyzetben élők apostoli tevékenysége segítségével. A dokumentum tehát ugyanúgy szorgalmazza az ifjúság apostolkodását saját korosztályában, mint ahogyan a II. vatikáni zsinat is erre buzdítja őket (vö. AA 12).

Bátorító és támogató jellegű lelki kísérésük mellett az egyházmegyének a munkahely-teremtési kezdeményezésekben is ki kell vennie a részét a fiatalok segítése céljából. A gyakorlati vonatkozású megvalósításokkal együtt kiemelten fontos a fiatal felnőttek számára, hogy megértő hangon szólíttassanak meg, szeretettel és bizalommal hallgassák meg őket (GyFZsK, 85).

Teológiai üzenet Ferenc pápa fiatalokhoz intézett beszédeiben és a *Christus Vivit* kezdetű apostoli buzdításban

Ferenc pápa megnyilatkozásaiból világossá válik, hogy a fiatalokat a társadalomban egy megkülönböztetett figyelmet érdemlő társadalmi csoportnak tekinti, hiszen ők jelentik az egyházban és ezzel a társadalomban is a reménységet. Ennek a megkülönböztetett figyelemnek tevékenynek is kell lennie a fiatalok irányába, az első lépés pedig az értük tett úton, hogy az ő nyelvükön szóló, megértéssel odaforduló hangon szólítjuk meg őket. Hiszen erre a megértő meghallgatásra és megbecsülésre sugalló megértésre van leginkább szükségük. Így Ferenc pápa

fiatalokhoz intézett beszédeiben arra törekszik, hogy megerősítse a reményt, a bátorságot és az örömmel megélt hitet az ifjúság szívében, hogy bátran viseljék szerteágazó életfeladatuk küzdelmeit. Buzdítja a célcsoportot kitartásra a magas eszmék mellett és arra, hogy ezekért emeljék fel hangjukat, de legfőképp szoros és támogató barátságra hívja őket Jézussal. Egy irgalommal és szeretettel átszótt keresztény életre hívja meg őket, amelyre saját magát adja vonzó példaként.¹⁰

A világnak a hit örömeiben ragyogó fiatalos szívre van szüksége, akik emlékezetbe idézik minden időben, hogy Krisztussal a szív örökké fiatalos hitben marad. Ezért a példamutató voltukért nem szabad soha alábbhagynia a fiatalokban az örömmel, amely Jézusban mindig újratöltekezhet, hisz tudhatják, hogy vele soha sincsenek egyedül, még akkor sem, ha életük elején is már legyőzhetetlennek tűnő akadályokkal szembesülnek. Ő megértette minden nyomorúságát az emberi sorsnak, lehajolt hozzájuk, hogy meggyógyítsa testüket s lelküket, és megmutatta nekik az irgalmasság isteni arcát. Szeretettel kell átölelniük Krisztus keresztyét szenvedéseikben, annak keresztyét, aki feltámadásával és Isten szeretetének erejével már vereséget mért minden rosszra a világon. Ha szeretettel átölelik Krisztus keresztyét, az sohasem szomorúsághoz vezet, hanem örömhöz. Azért kell hordozniuk saját keresztyeiket tehát, hogy ezzel megmutathassák minden embernek a Krisztus által hozott vigasz örömét.¹¹

Ha Krisztushoz igyekeznek tehát hasonlatossá válni, akkor az önátadásban találhatják meg el nem fogyó örömeiket.

¹⁰ Vö. Ferenc pápa: *Öllemek benneteket!*, *Beszédek fiatalokhoz*, Tözsér Endre (szerk.), Budapest 2014, 11–14.

¹¹ Ferenc pápa: *Az önátadásban találjuk meg igazi örömeinket. Szentbeszéd a virágvasárnapi szentmisén, a XXVIII. Ifjúsági Világnapon*, Vatikán, Szent Péter tér 2013. március 24., in: Ferenc pápa: *Öllemek benneteket!*, *Beszédek fiatalokhoz*, Tözsér Endre (szerk.), Budapest 2014, 15–20.

Az önátadásnak pedig az egymásnak segítséget nyújtó gesztusokon keresztül kell megmutatkoznia, vagyis mindenekelőtt az a feladatuk, hogy egymás szolgálivá váljanak, ahogy erre példát adott nekik Jézus.¹²

Tehát megpróbáltatásokban és ebben a tevékenykedő szeretetben sincsenek egyedül. A nehézségek részei az útjaiknak, amelyen keresztül Isten vezeti őket, de Ferenc pápa lelkesen buzdítja hallgatóságát, a fiatalokat, hogy soha ne veszítsék el bátorságukat, mert a Szentlélek megtartó támogatásában minden körülmények között biztosak lehetnek, és győztesként kerülhetnek ki bármilyen nehézségből. Ha engedik, hogy a Szentlélek irányítsa életüket, ő folyamatosan megújít és átalakít, ahogyan a fiatalos lendületükön keresztül velük együtt az egész világot is formálja a Szentlélek. A Szentatya tehát az életben tapasztalható megpróbáltatásokra és kihívásokra válaszként az Úrban való szilárd bizalomra hívja őket, arra, hogy bátran be kell engedniük életünkbe Isten újdonságokat tartogató, átformáló erejét, amely a vigasz és öröm kiapadhatatlan forrása lesz számukra.¹³

A vigasztaló öröm megtapasztalása pedig arra sarkall, hogy meg is osszák ezt az örömhírt másokkal. Ki-ki talentumai szerint, félelem nélkül hirdetheti másoknak Isten megvigasztaló kegyelmét.¹⁴ A fiataloknak ez az egyik

¹² Ferenc pápa: *Nyújtsatok segítő kezet egymásnak. Szentbeszéd a nagycsütörtök esti szentmisén, a Casal del Marmo fiatalkorúak büntetés-végrehajtási intézetében*, Róma 2013. március 28., in: Ferenc pápa: *Öllelek benneteket!*, Beszédek fiatalokhoz, 21–23.

¹³ Ferenc pápa: *Isten lelke átalakít minket. Szentbeszéd húsvét 5. vasárnapján, a bérnálási szentmisén, Vatikán, Szent Péter tér 2013. április 28.*, in: Ferenc pápa: *Öllelek benneteket!*, 25–28.

¹⁴ Ferenc pápa: *Továbbadni Isten vigasztalásának örömét. Szentbeszéd a pappövendékekkel, novíciusokkal és novíciákkal bemutatott szentmisén, Évközi 14. vasárnap*, Vatikán, Szent Péter-bazilika 2013. július 7., in: Ferenc pápa: *Öllelek benneteket!*, Beszédek fiatalokhoz, 29–34.

jellemzője, hogy nem zárkóznak magukba, hanem merik hal-
latni a hangjukat és szavukat felemelve harcolni, küzdeni az
értékekért, továbbadni a megatapasztalt örömhírt. Ezt a tette-
késztséget óhajtja a megszólított fiataloktól Ferenc pápa is.¹⁵ Ha
meghalljuk Isten hívó szavát és a megkapott örömhírt, s életünk-
ké téve tovább is adjuk, azzal Krisztust engedjük be életünkbe.
Ez a befogadás pedig átalakít minket és megvilágítja nekünk a
jövőbe vezető utat. Krisztust hozzáadva az életükhöz lehet az élet
értelmes és boldog, amire minden fiatal megérdemelten vágyik.
Istenbe kell helyezniük bizalmukat, és nem önmagunkat kell a
központba helyezni, nem egyedül kell építeniük életüket.¹⁶
Legfontosabb támasza tehát az ifjúságnak élethivatásuk betölté-
séhez, hogy nem kell egyedül hordozniuk keresztjeiket.

Ferenc pápa tehát megszólítja a fiatal generációt a család,
a hivatás és a munka témaköreiben is. Mindegyik témakört
átszővi az a buzdítás, hogy mernie kell a fiataloknak határozott
és végérvényes lépéseket tenni manapság is, amikor a hagyomá-
nyok már nem adnak olyan szilárd talajt az életúthoz. Vonatkozik
ez a házasságkötésre, a megszentelt életre való elköteleződésre,
a hivatásra, munkára, az egyéb társadalmi elköteleződésekre,
valamint arra, ahogy Jézus örömhírét el kell vinni másoknak.
Ebben pedig senki sincs magára hagyva, hangsúlyozza sokszor
beszédeiben a Szentatyá. A Szentlélek minden körülményben a
megfelelő támasszal érkezik segítségül.¹⁷

¹⁵ Ferenc pápa: *Hallassátok a hangotokat!, Beszéd az argentin fiatalokhoz a Szent Sebestyén-székesegyházban, a XXVIII. Ifjúsági Világtalálkozó keretében*, Rio de Janeiro 2013. július 25., in: Ferenc pápa: *Öllelek benneteket!, Beszéd a fiatalokhoz*, 35–40.

¹⁶ Ferenc pápa: *Add hozzá Krisztust életedhez!, Szentbeszéd az esti fogadási ünnepségen a Copacabana tengerparton, a XXVIII. Ifjúsági Világtalálkozó keretében*, Rio de Janeiro 2013. július 25., in: Ferenc pápa: *Öllelek benneteket!, Beszéd a fiatalokhoz*, 47–51.

¹⁷ Ferenc pápa: *Egyedül nem boldogulunk. Beszéd az umbriai fiatalokhoz az*

A házasságban való elköteleződésre készülõ fiatalokat külön, kiemelten is mindig buzdítja a Szentatya. Az örökre szóló elköteleződéstõl való félelmeiket kívánja eloszlatni és megerõsíteni õket a házasság rendívül értékes voltában. Kifejti, hogy valóban sok és finomra hangolt munkát igényel a házasságon minden egyes nap dolgozni és arra törekedni, hogy egymást kölcsönös õnatadásban és elfogadásban egyre érettebbé tegyék a házastársak. Ebben segítségül az udvariassági gesztusok tárházát kínálja nekik s biztatja a házastársakat, hogy kérjék az Úr áldását közös életükre.¹⁸

Mindazt, amit a fiatalokról és fiataloknak tanít beszédeiben a Szentatya, azt átfogóan foglalja össze a *Christus Vivit* kezdetû apostoli buzdítás. Legfõképp Jézus Krisztus örök fiatalságának erõt adó forrását és példáját tárja elénk a dokumentum. Számot vet az idõk jeleivel és nyomatékosítja, hogy a fiatalok mindenkori lelkipásztori gondozásának a valós élethelyzeti kontextusban kell végbemennie, amely nem szigetel el a világtól és a családtól (CV 30). A korcsoport paradigmáit és kérdésfelvetéseit aprólékos figyelemmel fésüli végig, az életszakaszra vonatkozó teendõkkel együtt. Viszonyulási irányokat jelöl meg a generációk között és még konkrétabb szempontokat a fiatalok lelkipásztori gondozása számára. A pasztoráció irányaira, megfelelõ környezetére, annak ideális alkalmaira és formáira vonatkozóan is aprólékos részletekbe bocsátkozik az apostoli buzdítás. Mindezeket pedig olyan közvetlen, élõszót idézõ módon tárja elénk, amelyet a fiatalok pasztorációjának nyelvezete is kíván. Ez a hangvétel

---

assisi lelkipásztori látogatás keretében, Assisi, az Angyalos Boldogasszony-bazilika elõtti tér 2013. október 4., in: Ferenc pápa: Öllelek benneteket!, Beszéd fiatalokhoz, 101–110.

¹⁸ Ferenc pápa: *A tartós házasság titka*, Beszéd házasságra készülõ fiatalok, jegyesekhez, Vatikán, Szent Péter tér 2014. február 14., in: Ferenc pápa: Öllelek benneteket!, Beszéd fiatalokhoz, 119–128.

egyszerre nyugalmat árasztó és lendületet nyújtó. Megnyugvás, vigasztalás a fiatalkorúak számára, hogy szerteágazó problémáik kihívásainak van ismerője és megértője, ezzel együtt pedig felszítja az ifjak lendületét a tettvágyra, a világot alakító álmok megvalósítására (CV 143). Ferenc pápa tehát kilenc, apró részekre tagolt fejezeten keresztül veszi számba a fiatalokat érintő kérdések eleven valóságát.

Mindezek alapján pedig láthatjuk, hogy pontos iránytűként szolgál az egyház tanítása a fiatal felnőttek helyzetét illetően. Ha ezt összevetjük a lélektan segítségével megvilágított érdekeltségi területekkel, akkor sem kell hézagokkal számolnunk, az egyház válaszai készek és elevenek. Ennek mentén pedig a gyakorlati megvalósításnak kell a következő lépésnek lennie. Jelen munkában a fiatal felnőttek egyházi helyzetének felmérésére vállalkoztunk a II. vatikáni zsinat üzenetének, Ferenc pápa tanításának, a gyulafehérvári zsinati dokumentumnak a tükrében. Arra kerestük a választ, hogy milyen kérdések foglalkoztatják ezt a korcsoportot. A lélektani megközelítések segítségével sikerült feltárnunk, hogy melyek az ennek az életszakasznak megfelelő sajátosságok, érdekeltségek. Ilyenek például a párkapcsolati elköteleződés, a hivatásbeli megállapodás és az élet értelmességérzetének a megtapasztalása. Az egyháznakik szóló tanításának szemügyrevételével pedig afelől is megbizonyosodhattunk, hogy az egyház válaszai aktuálisak minden fiatal felnőttestet foglalkoztató területen. A folyamatosan változó társadalmi összefüggések és új kihívások a helyzet állandó elemzését kívánják meg és a pasztorációs kritériumok, célok újragondolását teszik szükségessé. A gyakorlati reflexió ezek alapján kell megtörténjen és az egész egyház cselekvésére kell hogy vonatkozzon minden érintett hívő gyakorlata, kezdve az egyéni

spiritualitástól a saját életterben kifejtett hitéleti tevékenységen keresztül a csoportos, közösségi megnyilvánulásokig. Csak így érkezhetsz meg a tanítás a gyakorlatba és juthatsz el a célcsoportodhoz. „(...) Aki arra kíváncsi, hogy mit vár Isten a mai egyháztól a gyakorlatban, annak értelmeznie kell az »idők jeleit«, és azt kell kutatnia, hogy ezek által Isten milyen cselekvési lehetőségeket és cselekvésre való felszólításokat nyit meg egyháza előtt.”¹⁹

---

¹⁹ NEUNER, Peter; ZULEHNER, Paul M.: *Jöjjön el a te országod. Gyakorlati egyháztan*, Kolozsvár 2014, 35.

